

[Finansministeren.]

ca. 400 mill. kr. af indkomstskatten ikke blev indtægtsført på driften, men på kapitalregnskabet. Omlægningen til kildeskat berørte også udgiftssiden, hvor den især i dette finansår har medført en niveauforskydning opad. Det drejede sig navnlig om de forhøjelser, der er gennemført af de sociale pensioner som kompensation for pensionisternes skattestigning ved overgangen til kildeskat.

Bestræbelserne på at bremse udgiftsstigningen blev både i 1969-70 og navnlig i 1970-71 sinket af, at de lovbundne udgifter fortsat har vist en væsentlig stærkere ekspansion end de rammebelagte udgiftsområder, der styres direkte over finansloven. Vi har her stået over for et sammentræf af merudgifter ved de tidligere vedtagne love om fuld folkepension og om børnetilskud m. v. og af merudgifter ved ny lovgivning, der på nogle områder, som f. eks. sygedagpengene og støtte til private skoler, har vist sig en del dyrere end oprindelig budgetteret.

Endelig sløres den reelle udvikling i statens udgifter af store forskelligheder i stigningstakten for priser og lønninger fra år til år. Pristalsreguleringen medfører således, at lønninger og pensioner i 1970-71 udbetales med gennemsnitlig $2\frac{1}{2}$ dyrtidsportion mere end året før, svarende til en merudgift for staten på op mod 1 milliard kr. Den tilsvarende forøgelse i 1969-70 udgjorde én dyrtidsportion. I samme retning trækker det, at lønstigningerne for de statsansatte i 1969-70 var begrænset til de 3 pct., der fik virkning fra 1. juli 1969, medens der i 1970-71 er tale om tjenestemandreformens endelige ikrafttræden, om end trinvis pr. 1. april og pr. 1. oktober.

Trods den kraftige stigning i de samlede udgifter er der dog i 1970-71 indtruffet en markant forbedring af balancen på statsbudgettet.

Efter de seneste skøn, der blev meddelt finansudvalget den 21. september i år, må der ventes en opgang i de samlede driftsindtægter på 9.300 mill. kr. fra 1969-70 til

1970-71. Igen er det nødvendigt at advare mod uden videre at sammenligne tallene for de to finansår.

Jeg skal tillade mig at være forholdsvist detaljeret på dette punkt. Som allerede nævnt er det en vanskelighed, at ca. 400 mill. kr. af skatteprovenuet i 1969-70 er konteret på kapitalbudgettet og altså ikke er med i de driftsindtægter for 1969-70, som danner basis for sammenligningen.

Ligeledes må den omtalte omlægning af beskatningen af pensionister, der betød, at både indtægter og udgifter på statsbudgettet blev sat op med omkring 500 mill. kr., tages i betragtning. Den har ikke karakter af en merbeskatning, men er kun et udtryk for en ændret skatteteknik.

Endvidere blev der i januar kvartal 1970 som et overgangsfænomen kun indbetalt to måneders A-skat. Dette medførte i 1969-70 et provenutab, der for statskatterne androg ca. 750 mill. kr.

Endelig har staten fra 1. januar 1970 overtaget opkrævningen af kommunal indkomstskat, som skal afregnes med kommunerne. Den ny afregningsordning har i overgangsperioden fra 1969-70 til 1970-71 medført en indtægtsstigning på ca. 1.300 mill. kr., som ikke er udtryk for nogen stigning i statskatterne.

Disse forhold må tages i betragtning ved vurderingen af stigningen i statskatterne fra 1969-70 til indeværende finansår. Ser man bort fra disse overgangsfænomener, er stigningen i de samlede driftsindtægter på ca. 6,5 milliarder kr. Yderligere må stigningen i statsindtægterne ses i lyset af indkomstudviklingen i samfundet. Alene den revision af indtægtsskønnet for 1970, som er indarbejdet i finansplanen af 21. september, og som var en følge af det forstærkede økonomiske opsving gennem foråret og sommeren, har resulteret i en anslået merindtægt af kildeskatte på næsten 1 milliard kr.

Også for forbrugsafgifterne, der tegner sig for godt 2 milliarder kr. af den samlede stigning i driftsindtægterne fra 1969-70 til 1970-71, er der tale om et betydeligt merprovenu,